

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Pastorum Continens Doctrinas, & Industrias ad Pastorale
Munus piè, fructuosè, ac securè obeundum pertinentes,
Unà cum Casibus frequentius circa idem Officium
occurrere solitis, & ex communiote ...**

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1678

Membrum XXIII. De Observandis erga Defunctos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49267](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49267)

Dubia moralia.

Qu. 1. *An Pastor tempore pestis habeat potestatem in casibus reservatis & censuris absolvendi?* R. ex communi Doctórum apud Hauckium Epinom. Paroch. V. absolut. n. 11. affirmativè, quia habitantes in loco infecto censentur constituti in articulo mortis.

Qu. 2. *An ad tuendam vitam possit non audire integram confessionem, sed uno duntaxat alteròve peccato audito absolvere?* R. ita quidem sentire Vasquez qu. 91. a. 3. dis. 2. n. 2. & alios: verùm contrariam sententiam Hauck. l. c. n. 12. & aliorum magis communem, & praxi Ecclesiæ & zelorum Pastorum magis conformem esse, ut, qui ab alijs quidem quæstionibus non necessariis studiosè abstinent, ea tamen quæ ad integritatem formalem pertinent, non minùs sollicitè cognoscere student. Possent tamen Vasquezij sententia in extraordinaria peste servire, in qua scilicet omnis paulò longior mora periculosa esset.

Qu. 3. *An tempore Pestis teneatur cum periculo vita hæreticæ sacramentum ministrare?* R. cum Ferdinando de Castro p. 1. n. 5. per se quidem, si periculum vitare possit, obligari ad hoc ministrandum, cum secluso hoc periculo nullum habeat titulum excusationis; si tamen foret periculum morale contagionis, & æger jam Sacramento Pœnitentiæ & Eucharistiæ munitus esset, probabiliùs non obligari, maxime si evasimendum esset, ne ipso per pestem sublato reliqui Parochiani Pastore carerent.

Qu. 4. *An possit oblongâ virgâ uti ad agrum sacro Oleo unguendum?* R. affirmativè cum Ferdinando de Castro l. c. & communi aliorum, quia non apparet, cur applicatio oblongæ per talem virgam facta non periade dicatur Unctio, acimibus peracta foret.

M E M B R U M XXIII.

De Observandis erga Defunctos.

Qu. 1. *Quid circa hos præcipuè Pastor observare debeat?* R. duplicis generis officia illis præstanda, quorum priora ad corpus, posteriora ad animam spectant, & corporalia quidem officia sequentes versus indicant.

Ut funus certo tempore
In domo relinquatur.

Ut constituto ordine
Ad templum deferatur.

Ut loci sacri in limine
Ritè sepeliatur.

Spiritualia verò sequentes Versus indicant.

Creberrima recordatio

Propter gratia societatem.

Tenerrima commiseratio

Propter pœna acerbisatem.

Celerrima subventio

Propter auxilii necessitatem.

Qu. 2. Quid circa tempus observandum? Resp. primò, ut cadaver non præproperè nimis sepeliatur; nam, ut Manuale Parochorum p. 2. n. 4. ait, minùs humanum aut urbanum est, corpus exanime mox in sepulchrum proijci, aut humo tegi, & subinde periculosum. Novi ego puer hominem, qui ex vino adusto sæpius sumpto ita refrixerat, & impalluerat, ut pro mortuo sindoni insueretur, at cum primùm acu se pungi sensit, corpus movere cœpit, & paulò pòst occlamare. Præterea quendam audi vi extremo supplicio affectum, cum obtentâ sacrâ sepulturâ delatus esset ad locum, repentè se movisse, & aliquamdiu vixisse: ob hanc, opinor, rem, & cujusdam in mortuos pietatis causâ, alicubi per 24. horas, alibi per 12. defunctorum corpora loco honesto, & à Bestijs, quæ infestare possent, securo asservantur, cum cruce & lumine, nonnullis etiam orantibus. Excusare possunt has moras aliqua nonnunquam causæ, tu observabis tuo loco receptam consuetudinem, & cum opus fuerit aliquâ maturatione, à prudentia consilium petas. Secundò, ut pro actuali sepultura tempus diurnum potiùs, quàm nocturnum eligatur, de quo sic iterum dictum Manuale loquitur: De nocte privatim sepelire quibusdam locis prohibent Episcopi, quibus tunc parandum est, nam publica sepultura ritus est Religionis Christianæ, & honor Christiani defuncti, & immortalitatis animæ publica professio. Tertiò, ut etiam in diurno tempore eligendo ratio consuetudinis (quæ alicubi à prandio, alibi manè funera ad sepulturam deportare consuevit) & officio-

Q 4

rum

ram divinorum (ne scilicet hæc impediatur aut turbetur) habeatur, ubi notanda insuper Manualis doctrina: Ad diem & horam sepulturæ quod attinet, non video quid veter, etiam diebus Dominicis & Festis, imò ipso die Paschæ mortuos sepeliri, si ratio id exigat, neque propterea celebritas festi diei impediatur; die tamen Veneris sancto, si sepelias, abstinendum est à pulsu Campanæ, qui tunc est prohibitus.

Qu. 3. *Quid circa ritum & ordinem sepeliendi observandum?* Resp. primò, ut, quemadmodum bene Rituale Saluburgense monet, sacræ Cæremonia & Ritus, quibus ex antiquissima traditione, & summorum Pontificum instituta S. Mater Ecclesia in filiorum suorum exequijs uti solet, tanquam vera Religionis mysteria, Christianæque pietatis signa, & fidelium mortuorum saluberrima suffragia summo studio ferventur, atque usu retineantur, atque ex modestia ac devotione adhibeantur, ut ad defunctorum salutem, simulque ad pietatem vivorum, quemadmodum verè sunt, non ad questum ejusmodi ritus sancti instituti esse videantur, præcipue verò observandum, ut quemadmodum Rituale Romanum præcipit, corpora defunctorum ponantur in Ecclesia pedibus versus Altare, quod etiam pro situ & loco fiat in sepulchro, Presbyteri verò habeant caput versus Altare. Secundo, ut caveatur diligenter, ne novæ consuetudines in deducendo funere inducantur, multò etiam magis, ne quid, quod sapiat superstitionem, admittatur. Tertiò, ut, quod iterum Rituale Romanum meritò monet, de pretio pro funebri functione Pastor non paciscatur, aut tanquam debitum exigat pro suo libitu, sed ijs eleëmofynis sit contentus, quas consuetudo aut Ordinarius concesserit. Igitur ita te geres, inquit iterum Manuale, rogatus mortuum nulla pretij mentione facta, absque molestia aut tergiversatione sepelies; si ij, qui sumptus facere debent, id, quod consuetudine vel litu Episcopi justum est, non offerant, exigere poteris pro aliquot dies funeris; si negent, experire omnem aliam viam si neque sic, age jure coram tribunali Episcopi; pauperes quibus mortuis nihil, aut tam parùm superest, ut propriis expensis humari non possint, gratis sepeliantur, ac debita limina, vel Pastor ipse suis expensis, vel certè aliqua pia confraternitas offerat, turpe enim est, neque satis Christianum,

pauperes mortuos nullo ritu sacro duci, aut projici in locum non sacrum, ut bene iterum ait Manuale.

Qu. 4. *Quid circa locum observandum sit?* R. primò, ut meminerit Pastor, prohibitum sub gravi culpa & pœna excommunicationis, ne Parochi aliquem inducant ad promittendum aut jurandum, se accepturum sepulturam in sua Ecclesia, aut, quam ante elegit, minimè mutaturum. Secundò, ut diligenter arceat à sepultura sacra, quos Ecclesia prohibet in loco sacro sepeliri, quales sunt inprimis omnes sine Baptismo fluminis vel flaminis mortui, Hæretici non tolerati, & eorum Fautores, Apostata à fide, Schismatici, publicè excommunicati aut nominatim interdicti, aut commorantes in loco interdicto. Item seipsos ob desperationem vel iracundiam occidentes, nisi ante mortem dederint signa Pœnitentiæ: morientes in loco duelli, licèt signa Pœnitentiæ dantes; manifesti peccatores sine contritione mortui: Item de quibus publicè constat, quòd absque legitimo impedimento confessionem annuam, vel Communionem Paschalem neglexerint. Tertiò, ut etiam circa alios, quos manifestè à loco sacro Ecclesia non arceat, cautè se gerat, & primò quidem ignotos non sepeliat, priusquam probabilia indicia habeat, quòd Catholici fuerint, & ut tales obierint: dein de si quis mactatus inveniatur, terræ prius non mandet, quàm Magistratus de facta cæde fuerit certior factus. Hoc enim ordo & ratio juris postulat. Denique, ut si quis jus sepulture in certo loco nactus fuerit, eo post mortem ne privetur, reliqui verò in Cœmeterio Parochialis Ecclesiæ, vel, ubi Decimas solverunt, vel, ubi sepulchra Majorum habent, sepeliantur.

Qu. 5. *Quomodo primum officium erga animas defunctorum exercere debeat Pastor, nempe crebram memoriam?* R. in tribus præcipuè occasionibus. Primò, in Sacrificio Missæ, quando specialem Defunctorum commemorationem facere jubetur; ibi enim specialiter recordari deberet clamoribus, quo Anima quædam alicui, qui Sacrificiorum certum numerum promiserat, & illorum loco alia opera obtulerat, suam oblivionem, fideique datæ fractionem exprobravit dicens: Sanguinem, sanguinem posco. Secundò in Officij divini recitatione, ubi in fine cujuslibet ferè horæ meminisse

Q 5 fide-

fideliū, eisq̄ pacem & quietem apprecari iubetur. Tertiò sub transitu per Cœmeterium, ubi in memoriam revocare debet, quod aliquando duobus Religiosis per Cœmeterium transeuntibus, & nihil orantibus contigit, dum scilicet hanc vocem audire coacti sunt: Hi, qui præterierunt, non dixerunt: Requiescant in pace: eum ergo rediissent, & orationem dixissent: Ecce benediximus vobis, audierunt aliam vocem Dominus DEUS illuminavit vos; imaginetur ergo cuius sepulchro inscriptum, quod nonnemo suo inscribi iussit. Hic jaceo, & clamo ad te, ne transeas, ora pro me: *Ich / vnd schrey über sich / geh nit fürüber / bett für mich.*

Qu. 6. Quomodo secundum erga animas officium pietatis & commiserationis prestare debeat? R. tribus modis. Primo affectu, ex animo scilicet condolendo animabus ob tantum ferum statum, illudque Davidis 2. Reg. 1. usurpando: Domine Ileo super te, ô anima decora nimis, & amabilis super amorem mulierum. Sicut Mater unicum amat filium, ita ego diligebam. Secundò effectu, id est, efficaci volumine impetrante varia obsequia, per quæ animæ tales ex suis partibus celeriter liberentur. Tertiò profectu, id est, conatu in deum majori, quo conetur hunc commiserationis affectum ampliore efficere, quod quidem haud difficulter obtinebitur, si gravitatem pœnarum purgatorii ex magnitudine pœnarum, sicut, damni, & diuturnitate illius conijcere studeat, memineritque, quod S. Thomas dixit, scilicet minimam pœnam purgatorii graviolem esse omnibus tribulationibus huius mundi.

Qu. 7. Quomodo tertium officium, scilicet subventio erga animas exercendum sit? R. sequentibus mediis. Primo per sacrificium Missæ, ejus quidem efficaciam B. Joannes de Alvernia specialiter expertus est, dum post consecrationem Calicis vidit innumeras animas, ceu multitudinem scintillarum de ignita fornace prodeuntium egredi è purgatorio, in cælum evolare; certè hic vel maximè verificatur, quod se quondam dixit Christus: Ego, cum exaltatus fuero, traham ad me ipsum. Secundò, per Orationem frequentem, ejus efficaciam Conradus de Aspide expertus est, dum unicam orationem Dominicam pro certa anima recitari audivit eandem mirè in suis pœnis fuisse recreatam & liberatam.

viatam ; magis autem Frater Henricus ex Ordine S. Domi-
nici, qui dum funus cuiusdā Franciscani comitabatur, anima
hujus ei apprensus dixit : Tu diligenter orare soles pro De-
functis, & ideo mecum 24. animæ cœlum ingressæ sunt, quas
tu liberasti. Tertiò, *psr operum oblationem*, id est, vel
omnem fructum satisfactorium ex illis sibi obvenientem, &
aliis speciali titulo non debitum liberaliter transferendo,
ut multi hodie cum magno suo fructu & solatio faciunt, vel
certè magnam ejusdem partem illis applicando; hic enim
tantò aptior est ad animas illas eximendas, quantò præstan-
tiora sunt Pastoris opera, quàm aliorum hominum suæ tan-
tùm saluti vacantium, id quod multiplicitate hæcenus experien-
tiâ comprobatum est.

Qu. 8. *Quare Pastor specialem Defunctorum curam gerere
debeat?* Resp. ob sequentes titulos. Primò, ob communem
titulum *fraterna Charitatis*; si enim, dum unum membrum
ab igne corripitur, mox alterum totis viribus eum extingue-
re nititur; si, dum Frater in vincula conijcitur, mox Fratres
& Cognati omnia media adhibent ad eum carcere eximen-
dum; si, ut S. Augustinus ait, dum cadit asinus, omnes eum
sublevare festinant, facilè apparet, tantò majori Charitate &
promptitudine animabus purgantibus esse subveniendum,
quantò præstantior est spiritualis fraternitas, quæ ex partici-
patione Sanguinis Christi, quàm quæ ex humano duntaxat
Sanguine oritur. Secundò, ob specialem titulum *Vocatio-
nis ad Sacerdotium*; cum enim per hanc vocationem sit Me-
diator inter DEUM & homines, atque etiam Advocatus mi-
serarum animarum constitutus, eumque in finem præstan-
tissimum medium ad placandum DEUM, scilicet potestatem
Sacrificij incruenti offerendi acceperit, facilè colligitur,
quòd ipse magis etiam, quàm alij non Sacerdotes ad auxi-
lium dictis animabus præstandis obligetur. Tertiò, ob spe-
cialem titulum *Pastoris*; ob hunc enim, cum obligetur ad
oves suas in cœleste ovile perducendas, meritò non in hac
duntaxat vita, sed etiam in altera singularem illarum curam
gerere debet, ne, ut olim P. Laynes suis dicebat, justa illis sit
causa, Charitatem Pastoris quasi imperfectam & mancam
accusandi, conquerendique, quòd medio in itinere, còque in
loco sint destitutæ, ubi nullam sibi ipsis opem queant afferre.

Dubia

Dubia moralia.

De Sepultura.

Qu. 1. *An possit Pastor impedire sepultura electionem in alia, quam Parochiali Ecclesia?* R. cum Barb. de off. Paroch. c. 16. n. 19. negativè, quia electio sepulturæ, quando à jure non prohibetur, est actus liberæ voluntatis, uti S. Rituum Congregatio non semel decidit, addens insuper posse defunctorum corpora, si Pastor requisitus interesse vel dare licentiam velit, etiam sine illius interventu & licentia sepeliri, modo quarta funeralis seu canonica portio propter mortem alicujus eidem debita persolvatur.

Qu. 2. *An possit quemlibet in Ecclesia sua Parochiali sepelire?* Resp. affirmativè cum Navarro apud Barbosam l. c. n. 1. hoc enim ex Clementina Dudum de sepultur. ei cõcessum est. Cavendum tamen, ne propè Altare sepeliatur, sed tribus ad minimum cubitis distet ab eo. Item ut in tumbis profundis infra terram recondatur.

Qu. 3. *An etiam ius sepultura concedere possit, ita ut aliqui suos mortuos sepelire, & alios ab eo loco impedire, & extendere possit?* Resp. cum Barbosa negativè; quia hæc facultas Episcopis tantum convenit, qui tamen ipsi etiam non possunt quocunque modo eam dare, sed tantum juxta constitutionem Pij V. in qua mandatur, ut cadavera infra terram in profundis tumbis collocentur.

Qu. 4. *An, qui ius habet patronatus in aliqua Ecclesia, hoc ipso ius etiam sepultura habere censendus sit?* Resp. negativè cum pluribus apud Barbosam l. c. n. 13. citatis, ubi ait etiam ex solo cursu decennali & cadaverum illatione tale jus non acquiri, sed ad hoc licentiam ædificandi ab initio sepulturæ cum ipsa ædificatione subsequuta requiri.

Qu. 5. *An, si aliquis in Ecclesia sepelitur, aut ius sepeliendi accipit, aliquid pro hac concessione exigere queat?* Resp. negativè, si præcisè pro ipso jure exigatur, quia hoc modo manifestè Simonia committeretur; secus sentiendum est, si tantum Capella pro sepultura vendatur, aut præcisè pro circumstantia sitûs aut dignioris loci aliquid exigatur, tunc enim non venditur ipsum jus spirituale, sed tantum per modum Ele-

mosynæ ad reparationem Ecclesiæ aut sustentationem ministrorum, aut pro honore & præminetia datur, uti multi apud & cum Barbosa l. c. n. 16. docent.

Qu. 6. *An saltem Clericus, qui administrationem gessit Ecclesiæ, vel ex alio titulo ibi residere tenebatur, sepeliri in Ecclesiâ debeat?* Resp. affirmativè cum Barbosa & aliis apud ipsam citatis, quia jus sepulturæ multum ab administratione Sacramentorum pendet, ut Stephanus Gratianus ibidem citatus docet.

Qu. 7. *An, si Religiosus in Parochia moriatur, & cadaver commodè ad Monasterium deportari non potest, debeat à Pastore illius Ecclesiæ sepeliri?* Resp. affirmativè, quia in tali casu reputandus est pro peregrino, atque adeò, sicut alij ejusmodi homines sepeliri debent; quamvis consuetudo ferè nunc habeat, ut si fieri commodè possit, intra Ecclesiam sepeliantur.

Qu. 8. *An, si aliquis in puteo suffocatus, vel à laqueo suspensus reperitur, in loco sacro sepeliri debeat?* Resp. cum multis apud Barbosam affirmativè; quia, ubi non constat, quòd se ipsum occiderit, vel præcipitaverit, non præsumendum est delictum, cum potuerit per insidias aut vim in puteum projici vel suspendi, aut ex furore seu mentis alienatione id facere. Meo tamen judicio, si commodè fieri posset, rectius faceret Pastor, si, ubi circumstantia aliqua, quæ suspicionem parere potest, voluntariæ cædis intervenerit, negotium hoc ad Episcopum deferat, ab eoque decisionem expectet.

MEMBRUM XXIV.

De Observandis erga Domesticos.

Qu. 1. *Quid erga hos observare debeat Pastor?* Resp. tria, quæ sequentes indicant versiculi.

Impera discretè negotium

Propter infirmitatem.

Exige mansuetè supplicium

Propter Charitatem.

Redde fideliter præmium

Propter æquitatem.

Qu. 2. *Quid circa imperium ulterius observandum sit?* Resp. hæc præcipuè. Primò, ut vires eorum bene consideret; ita

S. Basili-